

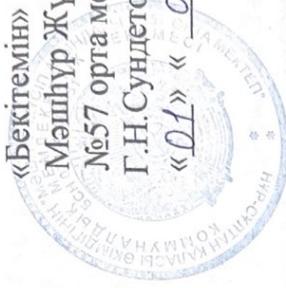
«Келісілді»

Директордын тәрбие ісі
жөніндегі орынбасары:

М.А.Аманкулова Алғоз
«31» «08» 2022ж

«Бекітемін»

Мәшінур Жүсіп атындағы
№57 орта мектебінің професиялық
Г.Н.Сундетов Султан
«D1» «09» 2022ж

Нұр-Сұлтан қаласы Мәшінур Жүсіп атындағы №57 орта мектебі

**2022-2023 оку жылына арналған
мәрбие жұмысының
ЖОСПАРЫ**

**Сыныбы 4 «Б»
Сынып жетекші: Шарденова К**

2022-2023 оку жылы

2022-2023 ОКУ ЖЫЛЫНДА КАЗАКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА БЛІМ БЕРУДІ ЖӘНЕ ФЫЛЫМДЫ ДАМЫТУДЫН 2020-2025 ЖЫЛДАРГА АРНАЛҒАН МЕМЛЕКЕТТІК БАГДАРЛАМАСЫНА СӘЙКЕС ОҚУ-ТӘРВІЕ ЖҮЙЕСІ БЛІМ БЕРУДІН БАРЫК ДЕНДЕЙЛЕРІНДЕ БІРЫНГАЙ ИДЕОЛОГИЯЛЫҚ ЖӘНЕ КҮНДҮЛІКТАР ТӘСІЛДЕРІН КҮРУ АЯСЫНДА ТӘРБИЕНИН ТҰЖЫРЫМДАМАЛЫҚ НЕІЗДЕРІН ИСКЕ АСЫРУДЫН

ТӘЖИРИБЕНИН ТҰЖЫРЫМДАМАЛЫҚ НЕГІЗДЕРІ

Казакстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2019 жылғы «15» сеуірдегі №145 бұйрығына 2-косымша, Казакстан Республикасында белгілі беруді және ғылымды дамтуудын 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасына сәйкес оқу-тербие жүйесін білім беру үшін базатын тапарханалық және күнтеппене күнделіктіктаң тасиғеллене күнделіктіліктерге

Тәрбие жұмыстары барлық үнталы тарараптар: отбасы, білім беру үйімдары, когамның кең ауқымда катысушымен кешенді түрдегі бірлескен жұмыс

Тәрбие жүмысының маңыздылығы:

- Казакстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2019 жылғы 15 сәуірде №145 бүйрүгі негізінде 2019-2024 жылдарға арналған «Рухани жаңыру» бағдарламасын жүзеге астыра аясында тәрбиениң Тұжърымдамалық негіздерін іске асруды үйімдастыру;
  - Казакстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытуын 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасына сәйкес оқу-тербие жүйесін білім берудін барлық деңгейлерінде бірынгай идеологиялық және құндылықтар тасілдеріне күрьылады. Тәрбие жұмыстары барлық ынталы тарараптар: отбасы, білім беру үйімдары, когамның кең ауқымда көшісуымен кешенді түрде жұмыс жүргізу;
  - Білім мазмұнын жаңарту жағдайында балалар мен окушы жастаңдарды тәрбиелеудін идеологиясы мен стратегиясын анықтау;
  - Казакстан Республикасының азаматтары және патриоттары ретінде кальпастуы мен өзін-өздері танытуларына, әлеуметтенуіне, болашак мамандық иесі болып, көсіби, интеллектуалды және әлеуметтік шыгармашылыққа жетуіне онтайтын жағдай жасау.
  - Адами капиталдың сапасын жаксарту мақсатында жастаң жаңыртуға аса мемлекеттік жаңырту.

Тәрбие жұмысының міндеттері:

1. Жана демократиялық көзімдікте азамат пен патриоттың калыптасуна, тұлғаның саяси, қызықтық және съюнилес жемкорлықка карсы мәдениеттің калыптасыруға, балалар мен жастардың күштілдік санасының есүнен, онын балалар мен жастар ортасындағы калыптасыруға дайын болуына ықпал етү.
  2. Тұлғаның рухани-адамгершілік және этикалық принциптерін, онын казақстандық когам өмірінің нормалары және дастурлерімен көліслеген моральдық касиеттері мен максаттарын калыптастырудың ықпал етү.
  3. Тұлғаның жалпынадамзаттық және ұлттық құндылыктарға бағдарланаудына, ана тілі мен казак халқының, Қазақстан Республикасында тұратын этностар мен этникалық топтардың мәдениетін құрметтейдеудің ықпал етү.
  4. Бала тұлғасын калыптасыруда ата-аналардың ағарту жұмысын, психологиялық-педагогикалық құзыреттіліктерін күштейтуге, бала тәрбиеесіншілігін арттыруға ықпал етү.
  5. Тұлғаның енбек дағдыларын, экономикалық ойлауды мен кәсіби калыптасуы мен өзін-өзі іске асыруына санаудың жауапкершілігін арттыруға ықпал етү.

калыптастыру, экологиялық мәдениетін дамыту, сондай-ақ эволюция идеяларын кабылдау кабілетіне және оны құнделікі өмірде басшылыққа алуна ықпал етү.

6. Әрбір тұлғаның зияткерлік мұмкіндіктерін, көшбасының касиеттерін және дарындылыбын дамытуды камтамасыз ететін үәждемелік кеністік калыптастыру, оның акпараттық мәдениетін калыптастыруға ықпал етү.

7. Білім беру үйімдарында көпмәдениетті орга құруға ықпал етү, жалпымәдени мінездүкүліктердің дарындылыбын дамыту.

8. Салауатты өмір салты дағдыларын кабылдау, менгеру және бағалау әзірлігін дамыту.

9. Балаларды анықтау біліктілігін ойдағыдан калыптастыру Ушін кеңістік орнату.

10. Патриотизм кіндік қанын тамған жеріне, өсken аулына, кала мен өніріне, яғни тұган жерге деген сүйіспеншілкten басталады. Тұған жерге, оның мәдениетіне, салт-дастуріне айрықша інкөрлікпен атсалысу – шынайы патриотизмнің маңызды көріністерінің бірі. Үлгі етегін мәдени-генетикалық кодтың негізі.

Күтілетін нағіжелер:

Тәрбиеңін түркіримдамалық негіздері:

- Казакстанда жеке тұнға іс-әрекеттің дұрыс үәждемелік-құндылықты аясын; Білім алушы жастарда казакстандық патриотизмды, азаматтық өзіндік санастын, құқықтық және сыйайлас жемқорлыққа карсы мәдениетті, толеранттық және рухани-адамгершілік касиеттерді калыптастырудын артып отыран дәнгейін;
- Жалпынадамзаттық және үлттық құндылықтар арқылы мәдениет негіздерін, ана тілі мен мемлекеттік тілге және этномәдениетке күрметі;
- Рухани дамыған және жоғары адамгершілік тұнға калыптастыруда білім беру мазмұнының тәрбиелік әлеуетін күштейтуді;
- Бала тұлғасын калыптастыруда ата-аналардың психологиялық-педагогикалық күзыреттіліктерін артыруды, камкоршылық көңестерінің ролін көтеруді;
- Білім беру үйімдарында көтмәдениетті орга құру, тұлғаның өнердегі және болмыстағы эстетикалық нысандарды кабылдау, мәнгеру және бағалау әзірлігін дамытуын;
- Тұлғаны дамыған экономикалық ойын және көсіби калыптасуға саналы карым-катьнасын калыптастыруды;
- Табиагты сактауда белсенділік азаматтық устанымын, экологиялық сауаттылығы мен мәдениеттінің жоғары дәнгейін;
- Тәрбиелеудің нығайтуға саналы түрде катысусын камтамасыз етү тиис.
- Тәрбиеңін түжірымдамалық негіздерінің жалпы векторы Үйлесімді, жан-жакты дамыған, рухани-адамгершілік касиеттері бар, таңдау жасау жағдайында өздігімен шешім кабылдауға даяр, ынтымактастыққа және мәдениетаралық карым-катьнаasca кабілетті, елнің белсенді катысатын адам калыптастыруға бағытталған.

Іске асыру тәріктері:

- Білім беруді дамытулын мемлекеттік бағдарламаларын, Тәрбиеңін кешенді бағдарламаласын, Мемлекеттік жалынға міндетті білім беру стандарттарын, барлық Үлгідегі, дәнгейдегі және менишк түріндегі білім беру үйімдарында оку бағдарламалары мен оқулықтарды, тәрбие бағдарламаларын әзірлеуде Тәрбиеңін тұжырымдашылыш негіздері негіз болады.

Сәле жұмыстарын үйімдастырудын нормативті-құқықтық базасы келесідей құжаттарға сәйкес жүргізіледі:

- «Бала құбығы туралы» Бұғ Конвенциясы <https://adilet.zan.kz/kaz/search/docs/>;
- Казақстан Республикасының Конституциясы <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/S1100000002/>;
- «Неке (ерлі-зайыптылық) және отбасы туралы» КР Кодексi2011 жылды 26 жестоксандасы №518-IV <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/K1100000518>;
- 2030 жылға дейнінгі КР отбасылық және гендерлік саясат түжірымдамасы <https://adilet.zan.kz/kaz/search/docs/fulltext>;
- «Казақстан Республикасындагы баптаңың құлтықтары туралы» КР Заны 2002 жылғы 8 маңыздасы №345 <https://adilet.zan.kz/kaz/search/docs/dt>;
- «Дұрмыстық зорлық-зомбылық профилактикасы туралы» КР Заны 2009 жылды 4 жестоксандасы № 214-IV <https://adilet.zan.kz/kaz/search/docs/dt>;
- «Балалардың деңсаулығы мен дауына зардобын тиғиземін ақпараттап қорғау туралы» КР Заны 2018 жылды 02 шілдедегі №169-V <https://adilet.zan.kz/kaz/search/docs/dt>;
- «Білім туралы» КР Заны 2007 жылды 27 шілдедегі №319 <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z070000319>
- «Казақстан Республикасы Укіметтің 2019 жылғы 27 жестоксандасы №988 қарунысымен берітілген Казақстан Республикасында білім берудің және ғылыми дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы» <https://adilet.zan.kz/kaz/search/docs/dt>;
- Казақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2019 жылғы 15 саурандегі №145 бұйрықымен берітілген «Рұхани жасаңызыру» бағдарламасын іске асыру жағдайындағы тәрбиениң түхжырындалатық негіздері» <https://nao.kz/>
- Казақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2018 жылғы 1 қазандасы № 525 бұйрықымен берітілген Казақстан Республикасында оқыметтандырылған түжірымдамалық негіздері» <https://nao.kz/>.

**2022-2023 оку жылына
мектептегі тың және сыйыптан тыс жұмыстар
жоснары**

Тәрбиеңік мәссағаты мен міндеттері:

- Оқушылардын дүниестаннымдық қызыгуыштығын коршаган органды тану арқылы дамыту
- Азаматтық және патриоттық белсенді позицияны қалыптастыру
- Жеке тұлғада қалыптасқан шығармашылық ықтималдығын өздігінен қалыптастыру қажеттілігін дамыту
- Еңбекке санауда көніл болууда дәғдүлділік
- Салалатты Әмір салтын қалыптастыру

Міндеттерді іске асыру үшін жоспар 8 негізі бағытқа болінген:

I Бағыт: Рұхани жаңғыру "патриоттык бағдарламасы аясында қазақстандық патриотизм мен азаматтық тәрбие беру"

Максаты: Жана демократиялық көнамда омір суреге кабілетті азамат және патриоттық тәрбие беру; үйлесінген мемлекеттік идеология, құқықтық және сыйласпен зорлық-зомбылық көрніншеріне карсы тұруға дайындыры

Міндеттері:

- Отанға, мемлекеттік құрылышка, мемлекеттік саясатқа, мемлекеттік идеология;
- КР Конституциясы мен заңнамасына, мемлекеттік рәміздерге (елтанба, әнұран, ту), құқықтық тәртіпке;
- елдең үлтаралық және конфессияларлық көлісімге, халықтар достығына;
- өз елінің экономикалық және әсуеттік-мәдени даму саласындағы жетістіктіре;
- басқа адамның құндылықтарына, құқықтары мен бостандығына;
- өз елжесінің (думыл, кала, шағын аудан) табиғатына, мәдени-тарихи өміріне;
- зан талаптарына, құқықтары мен міндеттеріне;
- әлеуметтік құндылықтарға құрметтеп көрай, мактандын сезімін және жауапкершілік таныту.

II Бағыт: Рұхани-адамгершілік тәрбие

Максаты: Тұлғаның қазақстандық қоғам өмірінің жалпыадамзаттық құндылықтарымен, нормаларымен және дәстүрлерімен көліслітен рухани-адамгершілік және этикалық үстаннымдарын, моральдық касиеттерін және көзқарастарын қалыптастыру.

Міндеттері:

- Мораль мен этикалың көшілік макұлдаған нормаларына;
- өзінін касиеттіне, арның парзызына;
- ішкі бостандығына және адамгершілік шешім кабылдауына;
- өзінін және өзге де халықтардың мәдениеттіне, дастурине, әлегे ғұрпына;
- діни құндылықтарға;
- ой, сез және іс бірлігіне;
- өзінін мінезд-құлқын жетілдіруге;
- ар-ұржданымен орындалған қылқартара;
- түрлі мәдениет пен нағымның бірлігіне;
- адамдарға риасыз қызмет етуіне;
- өз ата-анасы, Отан, қоғам алдындағы парзызына адамгершілік сезім білдіруду.

III Бағыт: Ұлттық тәрбие

Максаты: Тұлғаны ұлттық және жалпыадамзаттық құндылықтарға, ана тілін және мемлекеттік тілді, казак халқының, Қазақстан Республикасындағы этностар мен этникалық топтарын мәдениетін күрметтеуге бағдарлау.

Міндеттері:

- этникалық өзіндік санага, этникалық сәйкестікке;
- мемлекеттік тілді және ана тілін менгеруіне;
- өз халқының мәдени мұрасына;
- казак халқының және өз халқының дәстүрлері мен әдеб-тұрьбына;

- Казакстанның этномадениетіне;
- этносаралық бейбітшілік пен көлісімте мактандың сезім және жауапкершілік таныту.

IV Батыт: Отбасы тәрбиесі

Максаты: Ата-аналарды оқыту, бала тәрбиеінде олардың психологиялық-педагогикалық құзыргетіліктерін және жауапкершіліктерін арттыру.

- Міндегтері:**
- этноәлеуметтік рөлдерге;
  - өз отбасына және үрпак жағастыруға;
  - адамгершілік кәғидаларын колдау арқылы отбасы және неке құндылықтарына құрметтеп, ұқыпты карау.

V Батыт: Еңбек, экономикалық және экологиялық тәрбие

Максаты: Тұлғаның өзін қасибі анықтаудың саналы қарым-қатынасын қалыптастыру, экономикалық ойлаудың және экологиялық мәдениеттің дамыту.

Міндегтері:

- мемлекеттің экологиялық даму саласы бойынша саясатына, алап айтканда «Жасыл Экономика» бағдарламасына;
- экологиялық сауаттылық, табигатқа, коршаған адамдарға және өзіне;
- «адам-коғам-табиғат» жүйесіне;
- табиғатты пайдалану және коршаған органдың саласындағы әр түрлі қызметке;
- кәсіби белім мен өнімді снебекке;
- нарықтық экономика зандарына құндыты және позитивті қозқарас қалыптастыру;

- экологиялық қауіпсіздік тәртібін нормаларын сактауға;
- енбек қызметінде максатқа кол жеткізуғе;
- мамандық тандаудына;
- Үзіліксіз белім негізінде қасиби жиһанқылышқа саналы қатынас таныту.

VI Батыт: Зияткерлік тәрбие, акпараатық мәдениет тәрбие

Максаты: Әрбір тұлғаның зияткерлік мүмкіндігін, қошбасының касиеттерін және дарындылығыны, соңдай-ақ акпараатық мәдениеттің дамытуға қамтамасыз етегін үзжедемелік көністік қалыптастыру.

Міндегтері:

- өмір бойы білім алушына;
- өздігімен білім алуы және алған акпарааты пайдалану біліктілігіне;
- сыйни түргыдан ойлау, талдау және алған акпарааты тимді пайдалану кабілетіне;
- зерттеушілік және жобалық қызмет біліктерін, инновацияға кабілеттіліктеріне;
- пікіргалас жүргізу дарыларына;
- жасамалаз қызметке;
- толтагы жұмыска, корпоративтік рухты нығайтуға;
- акпараат көздерін сыйни ірктеуге;
- Интернет-қауымдастырына косылу дәрежесіне;

- Интернеттегі девиантты мінезд-кулькақа карсылық білдіру;
- Интернет-сауаттылық калыптастыруға;
- акпарастық қызметте және байланыс жасауда этикалық нормаларға;

VII Бағыт: Көмәдениеттің және көркем-эстетикалық тарбие

Максаты: тұнганың жалпы мәдени мінезд-кульқарын калыптастыру, тұлғаның өнердегі және болмыстағы эстетикалық нысандарды кабылдау, менеру және бағалау әзірлігін дамыту, білім беру үйымдарында көмәдениетті орта күру.

Міндегі:

- толеранттық және гапамдық тікіре;
- көмәдениеттілік және көптілділікке;
- мемлекеттік тілді, орыс, ағылшын және өзге тілдерді білу;
- мәдениетаралық ерекете;
- когамда және когамдық орындардағы жаһынға ортақ мінезд-кульқарына;
- карым-катынас мәдениестіне;
- эстетикалық мұрраттарға, көркемөнер күндиштіктарына;
- шығармашылықпен ойлауға және киялға, шығармашылық-эстетикалық кызметті калыптастырудыра **КЫЗЫЛШЫЛЫҚ, ҰМТЫЛЫС** таныту.

VIII Бағыт: Дене тарбиесі, салауатты өмір салты

Максаты: Салауатты өмір салты, дене дамуы және психологиялық денсаулық сактау дағдыларын, денсаулыққа зиян келтіретін факторларды анықтау біліктілігін ойдағыдаі калыптастыру ушін кеңістік орнату.

Міндегі:

- денсаулық жағдайының скринингіне;
- алдеуметтік максарттар мен руханиқ жағеттіліктерге;
- теріс ықпалдарға карсы тұруудын тиімді тәсілдерін мәнгеруге;
- табиги кабілеттерді орынды пайдалануға;
- денсаулық сактауға және нағайтуға, каяпсіз және жауапты мінезд-кульқа;
- өмірдегі жаңа жағдайларға сабырлылыққа;
- қауіпсіздік және өмір суру әрекетін камтамасыз етуге;
- денсаулық сактау ортасын құруға тілегі және даирлық білдіруі.

2022/2023 оқу жылында тәрбие жұмысының үйымдастыры

Ахмет Байтұрсынұлының 150 жылдыбын,

Роза Багланованиның 100 жылдыбын,

Кыргүйек айы

Казыбек бидін 355 жылдыбын,

қантар айы

Мұхтар Әхезовтің 125 жылдыбын,

қыргүйек айы

Дінмухамед Конаевтың 110 жылдыбын,

қантар айы

Казакстанның Мемлекеттік әмбебірлерінің 30 жылдығы 1с-шара

мерекелегуе және дайындауға ерекше назар аудару кажет.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТИК ЖӘНЕ ҰЛТЫҚ МЕРЕКЕЛЕРІ

ҚЫРКҮЙЕК

- 1 қыркүйек- Білім күні
- 22 қыркүйек-Қазақстан халқының Тілдер күні
- 27 қыркүйек-Дүниежүзілік туризм күні
- 30 қыркүйек - Дүниежүзілік сабайлер күні
- Қыркүйек айының 2-ші жекеңенбісі-КР Отбасы күні
- 16 қыркүйек-Қазақстандағы Аналар күні
- Қыркүйек айының 3-ші жекеңенбісі - Қазақстан халықтарының тілдер күні
- Қыркүйек айының соңы жекеңенбісі КР Еңбек күні

ҚАЗАН

- 1 қазан - Халықаралық карттар күні
- 3 қазан-Халықаралық музыка күні
- 5 қазан-Мұғалімдер күні
- 18 қазан-Рухани көлісім күні

ҚАРАША

- 10 қараша-Дүниежүзілік жастар күні
- 15 қараша - Ұлттық валюта-Тенге күні
- 19 қараша-Халықаралық темекі шегуден бас тарту күні

ЖЕЛДОҚСАН

- 1 желдоксан-Тұнғыш Президент күні
- 1 желдоксан - Дүниежүзілік ЖИТС-ке карсы курс күні
- 3 желдоксан-Халықаралық мұнедектер күні
- 10 желдоксан-Астананы Астанаға көшіру күні
- 10 желдоксан-Адам күкіні күні
- 16 желдоксан-КР Тауелсіздік күні
- Казақстан Республикасы Президенттің атынан шырша Елка от имени акима г. Астана

ҚАНТАР

- 1-2 қантар-Жаңа жыл
- 7 қантар-Рождество Христово

АҚПАН

- 15 ақпан-Ауғанстан Республикасынан әскерлерді шыгару күні. Интернационалист жауынгерлерді есke алу күні
- 8 наурыз-Халықаралық әйелдер күні
- 22 наурыз-Наурыз мейрамы
- СӘУІР
- 2 сәуір-Халықаралық Балалар кітабы күні
- 7 сәуір-Дүниежүзілік денсаулық күні)

МАУСЫМ

1 маусым-Дүниежүзлік балаларды көрғау күні

4 маусым-КР Мемлекеттік рәміздер күні

26 маусым-Халықаралық нашакорлыққа және есірткінің заңсыз айналымына карсы күрес күні
ШІЛДЕ

6 шілде-КР астанасы күні

ТАМЫЗ

12 тамыз-Халықаралық Жастар күні

30 тамыз КР Конституция күні

Сабактан тыс қызмет шенберінде мыналай жобалар іске асырылуы мүмкін:
Сабактан тыс қызмет шенберінде мыналай жобалар іске асырылуы мүмкін:

- 1) «Отбасы-орта мектем», бастауыш бірлестірі
- 2) «Оқуга құштар мектем», 1-11 сыныптар, кітапханашы
- 3) «Еңбек – елдін мұратты», 5-7 сыныптар
- 4) «Ерте жастан экологиялық мәдениет», 1-11 сыныптар
- 5) «Коғамға қызмет», алеуметтік педагог, 8-11 сыныптар
- 6) «Психологиялық қызмет және мектептері татуласу қызметтерін үйледастыру» психологиятар

Жалпы мектептік іс-шараларды еткізу кезінде мемлекеттік рәміздерге күрметпен карауды насиҳаттау манызды. Жалпы мектептік іс-шараларға мыналар кіреді:

- үлгінек және мемлекеттік мерекелерге байланысты іс-шаралар;
  - әліміздегі атаулы құндар мен манызды оқиғаларға арналған іс-шаралар;
  - оқу жылының басталуына, зақтаулына арналған салтанатты іс-шаралар;
  - олимпиадалардағы, спорттық және шығармашылық конкурстар мен жарыстарадағы жетістіктері Ушін білім алушылар мен педагогтерді марапаттай расімдері;
  - оқушылар мен педагогтардың бастамасы бойынша үйледастырылған флешмоб акциясы;
  - мектептегі алеуметтік және қайрымдылық жобаларға арналған іс-шаралар;
  - отбасылармен және мектеп серіктестерімен бірлесіп откізілген ісшаралар;
  - білім алушылар мен педагогтердің катысуымен көшпелі іс-шаралар.
- Жалпы мектептік салтанатты іс-шараларды еткізу кезінде шарларды, көгердиндерді аспанға үшірмау;
- іс-шараларды еткізу кезінде шарларды, көгердиндерді аспанға үшірмау;
  - барлық жалпы мектептік іс-шаралар түрлі компанияларды тартпайынан тетін еткізіледі;
  - патриоттық тәрбие, мемлекеттік рәміздерге деген күрметке ерекше көніл болинеді.
- Ата - аналарға арналған дәрістерді, ата-аналар кештерін, Ашық есік күндерін, тренингтерді онлайн және оффлайн форматта еткізу,

«Ата мекебі» 8-11 сыныптар

2022-2023 оку жылына арналған 4«Б» сыныбының тәрбие сағаты жоспары

<i>№/С</i>	<i>Тәрбие бағыты</i>	<i>Амалдық күндер</i>	<i>Сынып сағатының тақырыбы</i>	<i>Мерзімі</i>
1	Казакстандық патриотизм және азаматтық тәрбие, құқықтық тәрбие	1 күркүйек – Білім күні	«Білімге үмтүсү, еңбексүйіштік және отаншылық»	
2	Оғабасылық тәрбиеسى			
3	Дене тәрбиеци және салауатты өмір салты		«Мен отбасыммен мактандамын»	
4	Ұлттық тәрбие	Ахмет Байтұрсыновтың тұганына 150 жыл	«Өмір күапіздік ережесі» «Абайланы, балакай!» «Ана тілімізді құрметтейміз»	
5	Рухани – адамгершілік тәрбие		1 казан-карттар күні «Карттарын қалдірген ел ардакты»	
6	Рухани – адамгершілік тәрбие		«Жақсы деген немене, Жаман деген немене?»	
7	Көммәдениетті және көркем-эстетикалық тәрбие			
8	Зияткерлік тәрбие, актаратық мәдениет тәрбиеسى	Мұхтар Әуезовтың тұганына - 125 жыл	«Әлемге әйтпі – Әуезов» «Дебап» козғалысы жобасы аясында)	
9	Ұлттық тәрбие			
10	Енбек, экономикалық және экологиялық тәрбие		«Тыйым сөздерді түсіне белейік» 15 карааша – ұлттық валюта күні «Тенгетауелсіздік нысаны»	
11	Мінездүлук мәдениетіне, оның ішінде интернет кеңістігіндегі киберқауіпсіздік мәдениетіне тәрбиелеу		«Бақытты балалық шақ» (Құқықтық сана – қауымға пана жобасы аясында)	
12	Көммәдениетті және көркем-эстетикалық тәрбие		Көп оқы, көп білуге үмтүт! (Оқыға құштар мектеп жобасы аясында)	
13	Жаңа казакстандық патриотизм және азаматтық тәрбие, құқықтық тәрбие		«Елі сүйген-Елбасы» (Мектептің езін-еzi бастаруы) жобасы аясында	
14	Дене тәрбиеци салауатты өмір салты		«Деніміз сау болу үшін не қажет?»	
15	Жаңа казакстандық патриотизм және азаматтықка тәрбиелеу, құқықтық тәрбие	KР Тәуелсіздігіне – 31 жыл	«Гауелсіздік – тұтырым» (Қоғамға қызмет жобасы аясында)	
16	Ұлттық тәрбие			
17	Мінездүлук мәдениетіне, оның		«Киелі сандар»	«Оз күапісіздігім өз колымда»

Интернет көнілгіндегі тәрбиелеу		Мобилдаудағы мәдениеттең тәрбие	
18	Зияткерлік тәрбие, акпараттық мәдениет тәрбиесі	А. Байдарсынұтының тұганына-150 жыл	«Кітап-жан азыры» (Музей сабактары жобасы аясында)
19	Минездүк мәдениетте, оның ішінде интернет көнілгіндегі киберқауіпсіздік мәдениетте тәрбиелеу.		«Интернетсіз бір күн» «Кауіпсіз интернет»
20	Рухани –адамгершілік тәрбиесі		«Мен кітаппен доспын» (Оқуга құштар мектеп жобасы аясында)
21	Еңбек, экономикалық және экологиялық тәрбие	Семей ядролық полигонының жабылуына-31 ж.	«Табиғат –прашлік көзі» (Еңбек елдін мұраты жобасы аясында)
22	Жана казақстандық патриотизм және азаматтықка тәрбие		«Бала құқыбы-ел құқыбы» (Құқықтық сана – қауымта пана жобасы аясында)
23	Дене тәрбиесі, салауаты өмір салты		«Көнділіл әстафета»
24	Ұлттық тәрбие		«Төрт түлігім – ғұрысым»
25	Жана казақстандық патриотизм және азаматтықка тәрбиелеу, құқықтық тәрбие	Дінмухаммед Коңаевтың тұганына-110 ж.	«Мактап тұтар ұлы тұлға»
26	Дене тәрбиесі, салауаты өмір салты		«Газалық –дәңсаулық негізі» (Ерте жастаң болатын экологиялық мәдениет жобасы аясында)
27	Ұлттық тәрбие		«Наурыз – салт-дастүр мерекесі» (Дастир мен ғұрып жобасы аясында)
28	Дене тәрбиесі, салауаты өмір салты		Дәңсаулық күни «Дені сау ұрпақ – ұлт болашағы»
29	Көмәдениетті және көркем-эстетикалық тәрбие		«Казактың 100 жыл» «Әлемді әймен төрбетейкүй» «Кім болам?»
30	Еңбек, экономикалық және экологиялық тәрбие		«Унем когам құалты жобасы аясында»
31	Зияткерлік тәрбие, акпараттық мәдениет тәрбиесі	Мәншүк Маметованның тұганына-100 жыл	«Батыр Мәншүк-100 жаста»
32	Жана казақстандық патриотизм және азаматтықка тәрбиелеу, құқықтық тәрбие	Талғат Бегельдиновтың тұганына-100 жыл	«Ұлы Женіс күні-Мәңгілік ел жағында»
33	Оғасы тәрбиесі		«Оғасым – байтығым»

Адамгершілік тәрбиеци		«Мениң сүйкіті ертең кейінкерлерім» (Театр сабактары жобасы аясында) «Адал еңбек»	
№	Енбек, экономикалық және экологиялық тәрбие	Рухани – адамгершілік тәрбиеци	«Біздің сыйыптың жетістіктері»
<u>Жол-кеleк оқигаларының және жаракаттың алдын алу</u>			
№	Тәрбие сагаты тақырыбы	Түрі	Уақыты
1	«Жол тәртібін білейік аман-есен жүрейік»	Әңгіме	
2	«Жолы болсын әркімнің, орында жол тіргібін!»	Әңгіме - дебаг	
3	«Жолдардағы қауіпсіздік»	Суреттер көрмесі	
4	«Өз күкүнди білесін бе?»	Сынып сагаты	
5	«Абайланыз, балакай!»	Жұмбак қурастыру	
6	«Қауіпсіз жол»	Эссе жазу	
7	«Жол апаратының алдын алу»	Макал -Мәттел жинақтау	
8	Қауіпсіз жаз	Слайд	

Ата – аналар жиналышының хаттамасы №1

4 «Б»сынып

Ата – аналар жиналышы

Өткізу күні: 16.09.2022жыл

Жалпы оқушы саны – 27

Катысқаны – 19

Тәкырыбы: «Санағы ұрпак-ұлт болашагы»

Күн тәртібінде:

- 1.Әлеуметтік деңгейі төмен отбасыларды анықтау. «Мектепке жол» акциясы
- 2.Құқықбұзушылықтың алдын алу, жолда жүру ережесі жайлы профилактикалық жұмыс жүргізу
- 3.Кибербуллинг балалардың әлеуметтік желідегі қауіпсіздігін қалай қамтамасыз етеміз?
- Ата-аналар үшін ақпарат
- 4.2022-2023 оку жылына ата-аналар комитетін сайлау. Мектеп медиация қызметін күрү
5. Мектептегі дәстүрлі форматтағы оку ережелерімен таныстыру
(мектептің ішкі тәртіп ережелерін , окушының сырт келбеті)
2. Қауіпсіздік ережелерін сактау (жолда, мектепте, т.б)
- 4.Әр түрлі мәселелер (жаңадан келген окушыларға келісім шарт жасау, ата-аналар клубы жұмысы)

Тыңдалды:

1. Мектеп ішіндегі тәртіп ережелерін сақтау.
- 2.Мектеп формасымен, егер болмаған жағдайда классикалық киім болу талап етіледі (Үсті ақ, асты қара немесе көк)
3. Мектепте сабак 5 күндік болады.
Сабактың ұзактығы- 45 минуттан.
4. Мектепте сабак 2 ауысымда өтеді.

Ескертілген жағдайлар

Санағы ұрпак - ол жастайынан ұлтының бар болмысын бойына жинаған, елдің өсіп, өркендеуіне деген қадамдарын нық әрі, күмәнсіз баса алатын, мемлекеттің дамуына тамшыдай болсын үлес қосатын «тамшыда тама - тама көл болады» дейтін бір тамшысынан үлкен көл теңіз жасай алатын, өзінің өзгерумен қатар әлемді өзгертуге тырысатын, «Әлемді өзгерту үшін алдымен өзің өзгеріс жаса!» -деген ұранды өзінің басты өмірлік ұстанымына айналдырған білімді, жан-жақты жалындан жаңып тұрған, ерік -жігері мықты жастар деп білемін. Еліміздің болашагын дәл осындағы ұрпакқа қорықпастан аманаттай аламыз. Бүгінгі жас ертегі аға буын өкілі дәл қазіргі мезетте оларға қандай бағыт-бағдар берсек, сол бағдармен өз жолын таппақ.

Жиналыш қаулы етеді:

1. Қауіпсіздік ережелерін ата - аналар балаларына үнемі сынып жетекшісімен қатар түсіндіріп отырсын.
2. Сынып оқушыларының оку сапасының көтерілуін сынып жетекшісі мен пән мұғалімдері, ата – аналар бірлесіп жұмыс жасау.
3. Окушылардың тәртібіне және күнделіктілеріне назар аудару.
4. Ата – аналар комитетінің төрайымдары тағайындалсын:

Сынып жетекшісі: Шарденова Қ.Ш

Ата – аналар жиналышының хамтамасы №2

4 «Б»сынып

Ата – аналар жиналышы

Өткізу күні: 3.11.2022 жыл

Жалпы оқушы саны – 26

Қатысқаны – 20

Тақырыбы: «Жасөспірімдер арасындағы құқықбұзушылықтың алдын алу»

Күн тәртібіндегі:

- 1.Ата-аналардан бала тәрбиесі жайында сауалнама алу
2. Мектептегі дәстүрлі форматтағы оқу ережелерімен таныстыру
(мектептің ішкі тәртіп ережелерін , оқушының сырт көлбеті)
3. Қазіргі заманға тероризм мен діни экстремизмнің қаупіне қарсы тұрудың өзектілігі жөнінде түсіндіру
4. Кауіпсіздік ережелерін сактау (жолда, мектепте, т.б)
5. 1 тоқсан корытындысы бойынша корытындылау
- 6.Әр түрлі мәселелер

Тындалды:

1. Мектеп ішіндегі тәртіп ережелерін сактау.
- 2.Мектеп формасымен, егер болмаган жағдайда классикалық киім болу талап етіледі (Үсті ақ, асты кара немесе көк)
3. Мектепте сабак 5 күндік болады.
Сабактың ұзактығы- 45 минуттан.
4. Мектепте сабак 1 аудиосымда өтеді.

Ескертілген жағдайлар

Жасөспірімдер арасындағы құқықбұзушылықтың алдын алу туралы айтылды.

Терроризм мен діни экстремизмнің қаупіне қарсы тұру жөнінде түсіндірілді.

Баланың жеке басын құрметтеніз. Өз әрекеттерінізде озбырлыққа жол берменіз.

Тиісті өзін-өзі бағалауды қалыптастырыңыз. Баланы отбасының нақты істерімен таныстырыңыз. Оған қажетті үй тапсырмаларын орындауды талап етіңіз.

Баланың ерік-жігерін дамыту. Оған шыдамдылық пен батылдықты танытуға үйретіңіз. Мақсатқа жету үшін күш салуды үйреніңіз.

Баланы жоспарлауга, іс-кимыл жоспарын құруға үйретіңіз. Үлкен және күрделі істі бірқатар нақты әрекеттерге бөлу. Оны басқа балалармен, адамдармен қарым-қатынас жасауға үйретіңіз. Ата-аналық мінез-құлықтың онтайлы моделін көрсетіңіз.

Баланың адамгершілік касиеттерін қалыптастырыңыз: мейірімділік, әдептілік, жанашырлық, өзара көмек, жауапкершілік.

Балалардың жасына сәйкес үй іс-шараларына қатысуын қамтамасыз етіңіз.

Жиналыш қаулы етеді:

1. 1 тоқсанда оқушылардың сабакқа дайындығын бақылау, оқушылардың формасы мен санитарлық нормаларды сақтауға .
2. Қауіпсіздік ережелерін ата - аналар балаларына үнемі сыннып жетекшісімен қатар түсіндіріп отырсын.
3. Сынып оқушыларының оқу сапасының көтерілуін сыннып жетекшісі мен пән мұғалімдері, ата – аналар бірлесіп жұмыс жасау.
4. Оқушылардың тәртібіне және күнделіктілеріне назар аудару.

Сынып жетекшісі: Шарденова Қ.Ш

Ата – аналар жиналышының қамтамасы №3

4 «Б»сынып

Ата – аналар жиналышы

Өткізу күні: 05.01.2023 жыл

Жалпы оқушы саны – 26

Катысқаны – 18

Тақырыбы: «Мектеп пен отбасы арасындағы ынтымактастық»

Күн тәртібінде:

- 1.Әлеуметтік желідегі интернет ойындар және т.б қауіпті ойындар жөнінде түсіндіру, ата-аналарға балаларды бақылауды күшетуді ескерту.
2. Мектептегі дәстүрлі форматтағы оку ережелерімен таныстыру
(мектептің ішкі тәртіп ережелерін , окушының сырт келбеті)
3. Қауіпсіздік ережелерін сақтау (жолда, мектепте, т.б)
4. 2 тоқсан қорытындысы бойынша қорытындылау
- 5.Әр түрлі мәселелер

Тындалды:

1. Мектеп ішіндегі тәртіп ережелерін сақтау.
- 2.Мектеп формасымен, егер болмаған жағдайда классикалық киім болу талап етіледі (Үсті ақ, асты қара немесе кок)
- 3 Сабактың ұзактығы- 45 минуттан.
4. Мектепте сабак 1 ауысымда өтеді.

Ескертілген жағдайлар

Мектеп пен отбасы арасындағы ынтымактастық туралы дөңгелек үстел өткізу
Әлеуметтік желідегі интернет ойындары және т.б қауіпті ойындар туралы айтылып ескертілді.

Баланың жеке басын құрметтегіз. Өз әрекеттерінде озбырлыққа жол берменіз.
Тиісті өзін-өзі бағалауды қалыптастырыңыз. Баланы отбасының нақты істерімен таныстырыңыз. Оган қажетті үй тапсырмаларын орындауды талап етіңіз.

Баланың ерік-жігерін дамыту. Оган шыдамдылық пен батылдықты танытуға үйретіңіз. Мақсатқа жету үшін күш салуды үйреніңіз.

Баланы жоспарлауга, іс-қимыл жоспарын құрруға үйретіңіз. Үлкен және күрделі істі бірқатар нақты әрекеттерге бөлу. Оны басқа балалармен, адамдармен қарым-қатынас жасауға үйретіңіз. Ата-аналық мінез-құлықтың онтайлы моделін көрсетіңіз.

Баланың адамгершілік касиеттерін қалыптастырыңыз: мейірімділік, әдептілік, жана шырлық, өзара көмек, жауапкершілік.

Балалардың жасына сәйкес үй іс-шараларына қатысуын қамтамасыз етіңіз.

Жиналыш қаулы етеді:

1. 1 тоқсанды оқушылардың сабакқа дайындығын бақылау, оқушылардың формасы мен санитарлық нормаларды сақтауға .
2. Қауіпсіздік ережелерін ата - аналар балаларына үнемі сынып жетекшісімен қатар түсіндіріп отырсын.
3. Сынып оқушыларының оку сапасының көтерілуін сыннып жетекшісі мен пән мұғалімдері, ата – аналар бірлесіп жұмыс жасау.
4. Оқушылардың тәртібіне және күнделіктеріне назар аудару.

Сынып жетекшісі: Шарденова Қ.Ш

Ата – аналар жиналышының хаттамасы №4

4 «Б»сынып

Ата – аналар жиналышы

Өткізу күні: 29.03.2023 жыл

Жалпы окушы саны – 26

Қатысқаны – 18

**Тақырыбы: «Бала мінез-құлқының психологиялық аспектілері»
Күн тәртібінде:**

1.3 тоқсан қорытындысы

2. Көктемгі демалыс кезіндегі окушылардың қауіпсіздігі

3.Әр түрлі мәселелер

Тыңдалды:

1. Мектеп ішіндегі тәртіп ережелерін сактау.

2.Бала мінез-құлқының психологиялық аспектілері туралы айтылды

3.Ата-ана мұғалім мен байланыста болу

4.Окушыны міндеттерін толық орындау

Ескертілген жағдайлар

Қазіргі кездегі жас ата-аналар өсіп келе жатқан баласын аса тым еркелетіп өсіріп жатыр десек те қателеспейтін шығармыз. Аса тым артық мадақтау мен шектен тыс мәпелеуде өскен бала ешқандай күш жұмсамайық көзге түскісі келеді, егер мұғалім ескерту айтатын жағдайда жылай салатын әлсіз, өздігінен еш нәрсеге қол жеткізе алмайтын, ерке болып, өзбеттілігі қалыптаспаған бала болып өседі.Отбасында не анасының жылылығын, не әкесінің мейірімділігін, тәрбиесін көрмей өскен баланың психикасы жарақатталып, қынбалалар санының қатарына қосылады.

Жиналыш қаулы етеді:

1. Қауіпсіздік ережелерін ата - аналар балаларына үнемі сынып жетекшісімен қатар түсіндіріп отырсын.

2. Окушылардың демалыс күндеріне назар аудару.

Сынып жетекшісі: Шарденова Қ.Ш

Ата – аналар жинаалысының хаттамасы №5

4 «Б»сынып

Ата – аналар жинаалысы

Өткізу күні: 20.05.2023 жыл

Жалпы оқушы саны – 26

Катысқаны – 19

Тақырыбы: «Ұлттың болашағы ұрпағында»

Күн тәртібінде:

1.2022-2023 оқу жылының қорытындысы

2. Қылмыс қоғамдағы қауіпті әрекет, қауіпсіздіктің алдын алу профилактикалық жұмыс

3. Жазғы сауықтыру жұмыстарының жүргізілуі

4.Әр түрлі мәселелер

Тыңдалды:

1. Мектеп ішіндегі тәртіп ережелерін сактау.

2.2022-2023 оқу жылының қорытындысы жайлы айтылды.

3.Жазғы сауықтыру лагеріне оқушыларды дайындау туралы айтылды.

Ескеrtілген жағдайлар

«Қылмыс қоғамдағы қауіпті әрекет» тақырыбында баяндама оқылып алдын алу профилактикалық жұмыстар жүргізу туралы айтылды.

Балалардың жазғы демалысы туралы түсіндіріліп өтті. Қауіпсіздік ережелерімен таныстырылды шомылу, саяхат, жолда жүру, үйдегі қауіпсіздігі т.б

Баланың адамгершілік қасиеттерін қалыптастырыныз: мейірімділік, әдептілік, жанашырлық, өзара көмек, жауапкершілік.

Балалардың жасына сәйкес үй іс-шараларына қатысуын қамтамасыз етіңіз.

Жинаалыс қаулы етеді:

1. Қауіпсіздік ережелерін ата - аналар балаларына үнемі сынып жетекшісімен қатар түсіндіріп отырсын.

2. Оқушылардың демалыс күндеріне назар аудару.

Сынып жетекшісі: Шарденова К.Ш

Нұсқаулық № 1

Күзгі демалыс кезіндегі қауіпсіздік ережесі мен оқушылардың жүріс-тұрысы

Оқушылар назарына! Қауіпсіздік ережелерін есте сақта! Бос қалған, бұзылған үйлерге баруға, жақындауға болмайды; Даңада, үйде, қоғамдық жерлерде тәртіп бұзбай, өздерін дұрыс ұстаулары керек; Өрт, су, жағажайға жалғыз бармау, тоғайға жалғыз бармау, жолда журу ережелерін сақтау керек; Кешкі сағат 21.00-ден кейін көшеде журуге болмайды; Танымайтын адаммен еріп кетуге немесе бөгде техникаға отыруға болмайды; Басқа жакқа қыдырып кеткен жағдайда мектеп әкімшілігіне не сынып жетекшіге хабарлау керек; Жасөспірімдерді дүкендерге спирттік ішімдіктерді алуға, спирттік ішімдіктерді ішуге, есірткілік заттарды қолдануға болмайды.

Ата- аналар назарына! Каникул кезінде балалардың демалысын қамтамасыз ету үшін, оқушылар мен ата-аналар техника қауіпсіздігін қатаң түрде бақылап, орындауы қажет. Денсаулыққа зиян келтіретін жағдайларды болдырмау мақсатында өрттен сақтану, көшеде журу ережелерін катан сақтап, ересек адамдарсыз ауылдан тыс жерлерге шығуға тыйым салыну керек. Жол бойында қымыл- ойындарын ойнауға тыйым салынған жөн. Ауыл жанынан өтетін автомашина трассасының бойында оқушылардың белгіленген жерлерден өтуін қадагалап, бақылау керек. Күз мезгілінің ерте түскеніне байланысты өзендер мен көлдердің бетін жапқан мұздар өте қауіпті болып келеді. Бұл мұзды басуға болмайды. Күзгі мұз адам басқан салмағынан шатырлап, қауіп туралы ескертеді. Электр тогы жүретін трансформаторлардан сақтану. Құрылым алаңының маңынан өткенде қауіпсіздікті сақтап, көшеде бос жүрген иттерден сақтандырып, олардың қырағы болуын қадагалаған жөн. Сонымен қатар әрбір ата- ана балалардың есіне оларға не істей керектігін үнемі естеріне салып отыруы керек. Тыйым салынған жағдайларды болдырмауга тырысу қажет. Демалыс кезінде балалардың өмірі мен денсаулығына ата- аналар жауапты. Балаларыңызды қадагалаңыздар, тәртіпсіздікке бой алдырманыздар, баланыздың денсаулығы мен амандығына ата-ана тікелей жауапты!

Нұсқаулықпен таныстым:

ата-ана аты-жөні, қолы

уу

Окүшылардың қысқы демалыс кезіндегі мінез-құлыш ережесі мен техникалық қауіпсіздігі бойынша нұсқаулық

1. Көшеде жолдан өту кезінде, жол жүру ережелерін сақтап, мүқият болу керек;
2. Су бетінде серуендеу кезінде техникалық қауіпсіздік ережелерін сақтау керек.
  - Үй -жай маңында от жағуға тыйым салынады.
  - Мұз үстінде абай болу. Мұздың 15 см. қажетті қалындығы болмаған жағдайда оның үстіне шығуға болмайды.
  - Шаңғы, конъки, шанамен абайлап қолданған жөн.
  - Теріні үсітіп алмау үшін ауаның температурасы өте төмен болған жағдайда серуенге шықпаған жөн.
1. Өз денсаулығының қамын ойлаған дұрыс: тұмау мен салқын тиудің алдын алу шараларын қолдану.
2. Электр құралдары: теледидар, электр үтік, шэйнек және т.б. тоққа қосып, ажырату кезінде техникалық қауіпсіздік ережелерін сақтап, абай болу қажет.
3. Газ құралдарын қолдану барысында қауіпсіздік ережелерін сақтау қажет.
4. Теледидар көру, компьютермен жұмыс жасау кезінде уақыт тәртібін сақтау қажет.
5. Үлкендердің рұқсатынсыз ойын-сауық орталықтарына баруға тыйым салынады.

Жаңа жылды қарсы алу кезінде Қытайдың және шет елдерден әкелінген заңсыз, лицензиясы жоқ жанғыш, жарылғыш заттарды, бенгаль от шашуларын пайдалануға және басқа да өрт шығаратын заттарды (пиротехникалық бұйымдарды) қолдануға қатаң тиым салынады.

Ата-ананың қарауынсыз 22.00-ден кейін көшеге жүрге тыйым салынады.

**Көктемгі демалыс кезіндегі балалардың өмір қауіпсіздігі жайлы қолхат
Құрметті ата-аналар!**

Сізден балаңыздың көктемгі демалыс кезінде қауіпсіздік ережелерінің сақталуын орындау туралы және келесі нұсқаулықтарды орындаудың сұраймыз және ескертеміз.
«Білім Заңы» 2023.01.05. берілген өзгерістер мен толықтыруларымен
6 тарау 49 бап.

Ата-аналардың және өзге де заңды өкілдердің құқықтары мен міндеттері:

Көктемде балалардың ойын орындарын бақылауды күшайту керек. Осы кезеңде балалар су қоймаларына бармауы керек. Терең қамбалар мен шұнқырлар өмірге өте қауіпті, олар әрдайым қоршалмайды және ескерту белгілері мен белгілене бермейді.

Тыйым салынады:

- көктемгі кезеңде шалғай су айдындарына шығу;
- сен жұру кезеңінде өзен арқылы өтуге;
- мұз кептелісі болған жерлерде өзенге жақындауга, бұзылып, құлайын деп тұрған тік жағалауда тұруға;
- көпірлерде, бөгеттерде және бөгеулерде жиналуға;
- мұз кептелісіне жақындауга, жағадан мұзды итеруге, өзеннің немесе кез-келген су қоймасының терендігін елшеуге, мұзбен жүруге және оларға мінүге (балалар бірінші суда жұзу үшін барлық өзгермелі құралдар мен иесіз қайықтарды сирек пайдаланады).

АТА-АНАЛАР!

Балаларды ересектердің қадағалау ынсыз өзенге жіберменіз, әсіреле сен жұру кезінде оларды өзен немесе көлді ашу кезінде мұзда болу қаупі туралы ескертініз.

Есінізде болсын, су тасқыны кезінде, тіпті мұз аз болса да, жазатайым оқиғалар көбінесе балалармен болады. Балаларға су тасқыны кезіндегі жүріс-тұрыс ережелерін түсіндіріңіз, оларға су жанында тентектік жасауға тыйым салыңыз, желігуден сақтаныңыз. Қолдан жасалған салдарға, тақталарға, бөренелерге немесе құбылмалы мұзға мінүге жол берменіз. Жарылған мұз, сұық су, судың жылдам ағысы қаза болу қаупін төндіреді. Балаларға сен жұру және көктемгі су тасқыны кезіндегі сақтық шараларын түсіндіріңіз.

Окушылар!

Көктемгі су тасқыны кезінде мұзға шықпаңыз.

Үйде қолдан жасалған салдарға, тақталарға, бөренелерге және қалқып жүрген мұзға мінбеніз.

Құламалы және сумен шайылып мұжілген жағалауда тұруға болмайды, олар құлап кетуі мүмкін. Сіз көпірден, жағалы қайлақ тан сенін өтуін бақылаған кезде таяныштар мен басқа да коршаулар арқылы іилуге болмайды.

Егер сіз өзен дене месекел де жазатайым оқиғаның қуәсі болсаңыз, онда саспаңыз, үйге қашпаңыз, қаттыдауыс тап көмекке шақырыңыз, сонда ересектер естіп, қындықтан құтқара алады.

Шұнқырларға, терең ойықтарға, көріз люктері мен құдықтарға жақындаманыз.

Окушылар, көктемгі су тасқыны мен сен жұру кезінде абай болыңыз.

Өз өмірінізге қауіп төндірменіз!

Мұздың еруі, өзендер мен көлдердің тасқыны кезінде су айдындарында тәртіп ережелерін сақтаңыз

Аталған нұсқаулықтардың орындалуы, талаптардың қатаң сақталу жауапкершілігі ата-аналарға міндеттеледі.